

NAUKA, OŚWIATA I KULTURA

Tomasz A. Winiarczyk

kultura

- całość dóbr duchowego i materialnego dorobku społeczeństwa
- ogół wytworów ludzi, zarówno materialnych, jak i niematerialnych: duchowych, symbolicznych, takich jak wzory myślenia i zachowania

nauka

- wiedza poddana ustalonym wymaganiom treściowym i metodologicznym, ale niekoniecznie przeznaczona do nauczania
- ogół pracujących na danym terenie szkół, uniwersytetów, akademii, instytutów badawczych, ośrodków informacji naukowej, przetwarzania danych, bibliotek, muzeów, ogrodów zoologicznych i botanicznych, towarzystw naukowych
- tworzą ją wysoko kwalifikowane kadry zawodowe w pracy zespołowej

edukacja i oświata

- edukacja – ogół czynności i procesów mających na celu przekazywanie wiedzy, kształtowanie określonych cech i umiejętności
- oświata – proces upowszechniania wykształcenia i kultury w społeczeństwie

POLITYKA KULTURALNA

- obszar polityki społecznej obejmujący działania władz publicznych czy organizacji pozarządowych w zakresie sztuki i kultury

działalność kulturalna

- **Tworzenie kultury** polega na działaniu prowadzącym do wytworzenia szeroko rozumianego dzieła, któremu przypisać można wartość kulturalną, oddziałującego na wrażenia jego odbiorcy.
- **Upowszechnianie kultury** jest z kolei działalnością mającą na celu zapoznanie z wytworem kultury jak największego grona odbiorców.
- **Ochrona kultury** to wszelkie działania prowadzące do zachowania wytworu kultury i utrzymania bądź wzmocnienia jego społecznej wartości.

instytucje kultury

- 1) teatry;
- 2) opery;
- 3) operetki;
- 4) filharmonie;
- 5) orkiestry;
- 6) instytucje filmowe;
- 7) kina;
- 8) muzea;
- 9) biblioteki;
- 10) domy kultury;
- 11) ogniska artystyczne;
- 12) galerie sztuki oraz
- 13) ośrodki badań i dokumentacji w różnych dziedzinach kultury.

Narodowe Centrum Kultury – państwowa instytucja kultury, której statutowym zadaniem jest podejmowanie działań na rzecz rozwoju kultury w Polsce

Archiwa Państwowe: Archiwum Główne Akt Dawnych, Archiwum Akt Nowych i Narodowe Archiwum Cyfrowe

– podległe Naczelnemu Dyrektorowi Archiwów Państwowych

Instytut Książki – instytucja, której celem jest popularyzacja książek i czytelnictwa oraz promocja polskiej literatury i języka polskiego na świecie

Biblioteka Narodowa

Teatr Narodowy – najstarszy istniejący do dziś teatr w Polsce, założony w 1765 w Warszawie przez króla Stanisława Augusta Poniatowskiego

Filharmonia Narodowa

Filmoteka Narodowa

Polski Instytut Sztuki Filmowej – państwowa osoba prawna istniejąca w celu wspierania rozwoju kinematografii

POLITYKA NAUKOWA

- działalność państwa oraz innych instytucji publicznych mająca na celu takie wpływanie na naukę, które w sposób optymalny przyczyni się do wzrostu gospodarczego i rozwoju społecznego przy jak najlepszym wykorzystaniu środków na badania naukowe
 - określenie celów, które nauka ma osiągnąć w toku prowadzonych badań
 - przekształcenia w strukturze organizacyjnej nauki
 - tworzenie warunków sprzyjających rozwijaniu efektywnej działalności naukowej
 - kształtowanie rozwiązań ułatwiających wdrażanie osiągnięć nauki do praktyki gospodarczej

przykładowe instytucje naukowe w Polsce

- Polska Akademia Nauk
- Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy
- Instytut Ekspertyz Sądowych im. prof. dr. Jana Sehna
- Instytut „Centrum Zdrowia Matki Polki”
- Instytut Matki i Dziecka
- Polska Akademia Umiejętności
- Instytut Pamięci Narodowej
- Żydowski Instytut Historyczny
- Narodowe Centrum Studiów Strategicznych

POLITYKA INNOWACYJNA

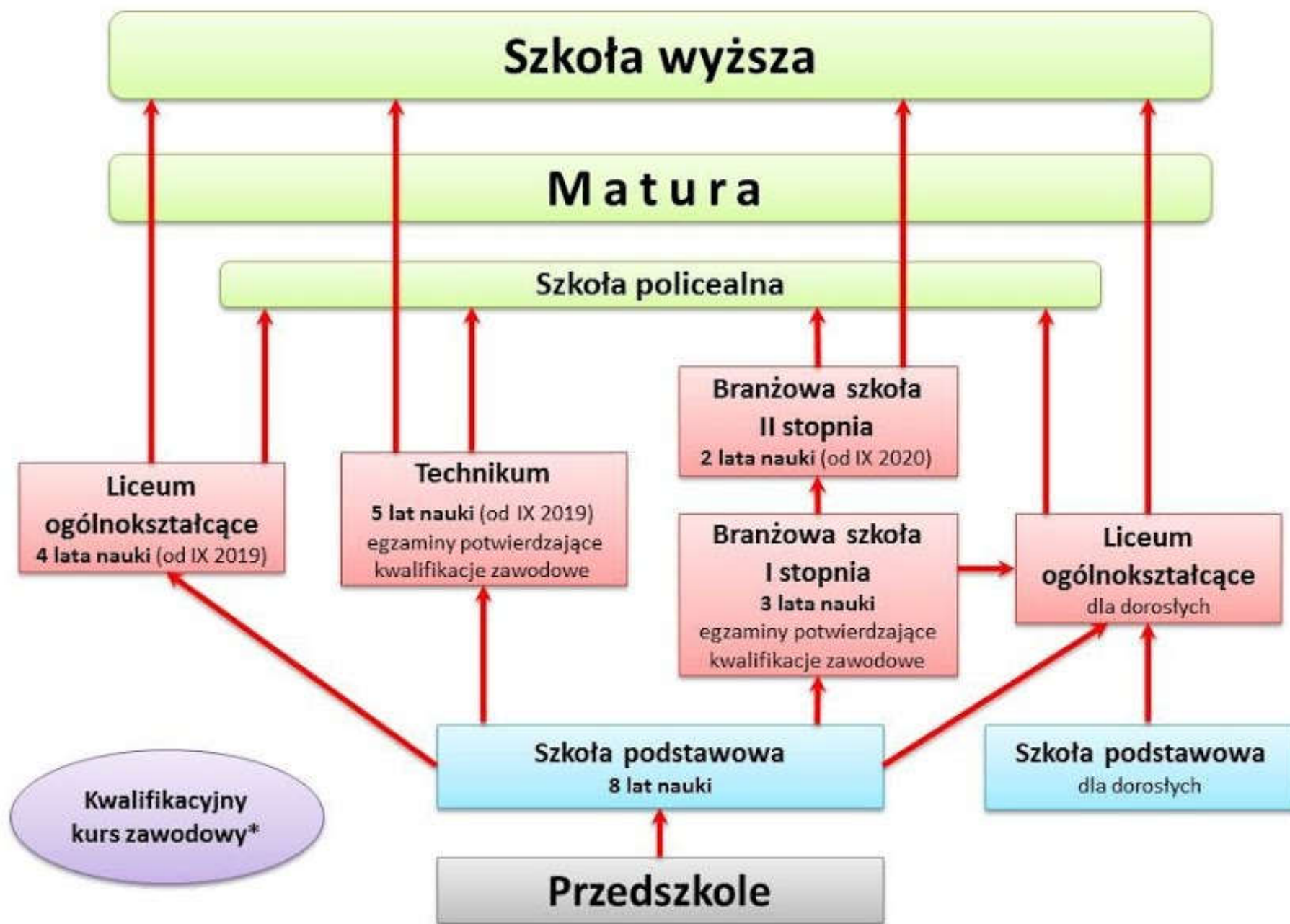
- wprowadzanie wyników badań naukowych, wynalazków i usprawnień do praktyki gospodarczej
 - wykorzystanie innowacji jako czynnika wzrostu gospodarczego oraz tworzącego kolejne miejsca pracy
 - zmiany w przemyśle w płaszczyznach: technologii, techniki oraz jakości
 - wykorzystywanie innowacji w procesach kształcenia
 - ukazywanie nowych możliwości współpracy międzynarodowej i krajowej w dziedzinie innowacyjności gospodarki

POLITYKA EDUKACYJNA

- ogólny program państwa z dziedziny oświaty i wychowania, określający cele, treści, metody, formy, pracy pedagogicznej
- w praktyce są to działania państwa w dziedzinie szkolnictwa i wychowania, realizowanie celów kształcenia oraz podstawy materialno-techniczne funkcjonowania przyjętego systemu oświatowego, a także zarządzanie instytucjami zajmującymi się tą dziedziną

cechy polskiego systemu oświaty

- podział szkół na publiczne, prywatne i społeczne
- współfinansowanie szkół podstawowych przez samorządy gminne
- obowiązek nauki do 18. roku życia
- ustalenie ram czasowych obowiązku szkolnego
- prymat szkolnictwa publicznego nad prywatnym
- obowiązywanie Karty Nauczyciela – pragmatyki wyznaczającej pozycję zawodową nauczycieli
- decentralizacja administrowania jednostkami edukacyjnymi
- wyznaczane co roku priorytety polityki oświatowej państwa w roku szkolnym

* Kwalifikacyjny kurs zawodowy to pozaszkolna forma kształcenia ustawicznego skierowana do osób, które ukończyły 18 rok życia

priorytety oświaty na rok szkolny 2022/2023

- Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.
- Wspomaganie wychowawczej roli rodziny przez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie. Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.
- Działanie na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy, m.in. przez umożliwienie uczenia się języka łacińskiego już od szkoły podstawowej.
- Doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb oraz kompetencji nauczycieli nowych przedmiotów wprowadzonych do podstawy programowej.
- Wspomaganie kształcenia w szkołach ponadpodstawowych w związku z nową formułą egzaminu maturalnego od roku 2023.
- Doskonalenie systemu kształcenia zawodowego we współpracy z pracodawcami – wdrażanie Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030.
- Rozwijanie umiejętności metodycznych nauczycieli w zakresie prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych. Wsparcie edukacji informatycznej i medialnej, w szczególności kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.
- Wsparcie nauczycieli i innych członków społeczności szkolnych w rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów, w szczególności z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.
- Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości wsparcia udzielanego dzieciom i uczniom w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych.

struktura systemu edukacji (najważniejsze)

- minister ds. oświaty
- Centralna Komisja Egzaminacyjna
- Ośrodek Rozwoju Edukacji
- kuratoria oświaty
- placówki doskonalenia nauczycieli
- organy prowadzące szkoły (gminy, powiaty, podmioty prywatne)

polityka edukacyjna UE

- Unia Europejska pozostawia swoim członkom znaczną swobodę w kreowaniu polityki edukacyjnej
- Nie ma jednolitego modelu europejskiej edukacji, utworzonego przez ponadnarodową władzę

polityka edukacyjna UE

- Unia wspiera edukację i naukę w swoich krajach członkowskich poprzez:
- politykę uznawania świadectw szkolnych i dyplomowych
- politykę uznawania dla celów akademickich okresów nauki za granicą
- programy wspierające wymianę uczniów i studentów (Erasmus+)
- programy wspierające wymianę nauczycieli
- działania ułatwiające przepływ środków finansowych związanych z kształceniem za granicą (stypendiów, pożyczek)
- działania wymuszające przyznawanie zniżek (np: środki transportu, muzea, biblioteki) dla wszystkich studentów bez względu na kraj uczenia się
- programy wspierające doszkalanie pracowników
- programy wspierające naukę języków obcych
 - szczególnie programy nauki języka kraju zamieszkania, jeżeli język obowiązujący jest inny niż język ojczysty
 - wsparcie kultywowania i podtrzymywania języków mniejszości narodowych i etnicznych
- wsparcie nowych technologii
- swobodę wyboru miejsca nauki
- swobodę podróżowania